

Pracovník provozu prádelny (kód: 31-018-H)

| | |
|---------------------------------------|--|
| Autorizující orgán: | Ministerstvo pro místní rozvoj |
| Skupina oborů: | Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31) |
| Týká se povolání: | Pracovník prádelen a čistíren |
| Kvalifikační úroveň NSK - EQF: | 3 |

Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|--|--------|
| Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků | 3 |
| Příjem prádla a oděvů pro prádelnu | 3 |
| Volba technologického postupu praní | 3 |
| Praní prádla a oděvů | 3 |
| Odvodňování a odstředování prádla a oděvů | 3 |
| Sušení prádla a oděvů | 3 |
| Rozvolňování a žehlení rovného prádla | 3 |
| Žehlení tvarového prádla a oděvů | 3 |
| Zprostředkování opravy a úpravy prádla a oděvů | 3 |
| Balení a uskladnění čistého prádla a oděvů v meziskladu | 3 |
| Expedice čistého prádla a oděvů | 3 |
| Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci | 3 |
| Provádění hygienicko-sanitační činnosti v prádelenských provozech a dodržování hygienických předpisů | 3 |

Platnost standardu

Standard je platný od: 10.02.2009 do: 23.01.2013

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|--|
| a) Rozeznat materiálové složení textilních vláken | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Rozeznat základní druhy textilií | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| c) Správně začlenit výrobek podle druhového sortimentu prádla a oděvů | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| d) Správně začlenit výrobek podle velikostního sortimentu prádla a oděvů | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příjem prádla a oděvů pro prádelnu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Postupovat při příjmu podle správného toku nečistého prádla a oděvů od zákazníka do prádelny | Praktické předvedení |
| b) Vyplnit příjmový list | Písemně |
| c) Převzít prádlo a oděvy do prádelny a identifikovat poškození a vady při příjmu, určit hmotnosti prádla | Praktické předvedení a slovní vyjádření |
| d) Značit prádlo a oděvy, značit zjištěná poškození a vady | Praktické předvedení |
| e) Obsluhovat elektronická značkovací a čtecí zařízení | Praktické předvedení |
| f) Obsluhovat elektronické registrační zařízení pro registraci zakázek a tržeb | Praktické předvedení |
| g) Uskladnit nečisté prádlo a oděvy v meziskladu s přihlédnutím k druhu a stupni znečištění | Praktické předvedení |
| h) Dodržovat reklamační řád provozovny | Praktické předvedení a slovní vyjádření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba technologického postupu praní

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|--|
| a) Třídít prádlo a oděvy podle sortimentu, stupně zašpinění, barvy a druhu materiálu | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Identifikovat symboly ošetřování a rozhodnout o jejich vlivu na volbu technologického procesu | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| c) Zvolit a předvést detašovací postupy | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| d) Vytvořit náplň pracího stroje | Praktické předvedení |
| e) Zvolit správný technologický postup pro praní různých druhů textilních výrobků | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| f) Stanovit počet a druh lázní, teplotu, čas | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| g) Stanovit vhodný prací prostředek a jeho dávkování | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| h) Stanovit vhodný bělicí prostředek a jeho dávkování | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| i) Stanovit vhodný škrobicí prostředek a jeho dávkování | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| j) Stanovit vhodný zdroj prací vody a přísad pro změkčování vody a určit vhodný způsob ohřevu prací vody | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| k) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze pracího stroje | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Praní prádla a oděvů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--|
| a) Odměřit a dávkovat prací, bělicí a škrobicí prostředky | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Vizually kontrolovat správné připojení pracího stroje na zdroj prací vody, páry a elektrického proudu | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| c) Vložit připravenou náplň do pracího stroje a spustit proces | Praktické předvedení |
| d) Vložit náplně do kontinuálních pracích strojů | Praktické předvedení |
| e) Nastavit požadované hodnoty teploty, času, druhu lázně, příp. otáček odstředění | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| f) Obsluhovat prací stroj a řešit krizové situace | Praktické předvedení |
| g) Obsluhovat počítačem řízený prací stroj, komunikovat s ostatními provozny prádelny a řešit krizové situace | Praktické předvedení |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Odvodňování a odstředování prádla a oděvů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--|
| a) Stanovit vhodný technologický postup pro odvodňování nebo odstředování prádla a oděvů | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Stanovit vhodné technologické podmínky odvodňování nebo odstředování prádla a oděvů, zejména tlaky, čas nebo otáčky odstředění | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| c) Vytvořit náplň do odvodňovacího nebo odstředovacího stroje | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| d) Obsluhovat odvodňovací nebo odstředovací stroj a provést odvodnění nebo odstředění konkrétních textilních výrobků | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| e) Vizuálně kontrolovat odtok vody ze stroje | Praktické předvedení |
| f) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze odvodňovacího nebo odstředovacího stroje | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sušení prádla a oděvů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|--|
| a) Stanovit vhodný technologický postup sušení prádla a oděvů | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Stanovit vhodné technologické podmínky sušení prádla a oděvů, zejména teplotu, čas a zbytkovou vlhkost | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| c) Vytvořit náplň do sušícího stroje | Praktické předvedení |
| d) Obsluhovat sušící stroj a provést sušení konkrétních textilních výrobků | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| e) Vizuálně kontrolovat proud sušícího vzduchu a odvod vlhkosti ze sušícího stroje, určit zbytkovou vlhkost prádla | Praktické předvedení |
| f) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze sušícího stroje | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Rozvolňování a žehlení rovného prádla

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|--|
| a) Stanovit vhodný technologický postup rozvolňování prádla | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Stanovit vhodný technologický postup žehlení prádla, dodržovat správný technologický tok prádla žehlírnou rovného prádla | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| c) Zvolit vhodné stroje pro žehlení prádla | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| d) Stanovit vhodné technologické podmínky žehlení rovného prádla na válcových žehlicích strojích, zejména teplotu, přítlak, rychlost | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| e) Obsluhovat válcový žehlicí stroj, nastavit technologické podmínky na stroji | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| f) Zakládat prádlo do válcové žehliče, provést vyžehlení rovného prádla | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| g) Obsluhovat skladače, provést nastavení skladače | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| h) Obsluhovat stohovač, provést nastavení stohovače | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| i) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze žehlicího stroje | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Žehlení tvarového prádla a oděvů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--|
| a) Stanovit vhodný technologický postup žehlení tvarového prádla a oděvů | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Zvolit vhodné stroje pro žehlení tvarového prádla a oděvů | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| c) Stanovit vhodné technologické podmínky pro žehlení tvarového prádla a oděvů na lisech, ručních žehlicích strojích, napařovacích figurínách, napařovacích automatech, tunelfinišerech | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| d) Obsluhovat lisy, ruční žehlicí stroje, napařovací figuríny, napařovací automaty, tunelfinišery, nastavit technologické podmínky na žehlicích strojích | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| e) Provést vyžehlení konkrétních textilních výrobků | Praktické předvedení |
| f) Dodržovat správný technologický tok prádla žehlírnou tvarového prádla | Praktické předvedení |
| g) Číst jednoduchá schémata a návody k obsluze použitých žehlicích strojů | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zprostředkování opravy a úpravy prádla a oděvů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--|
| a) Identifikovat opravitelná poškození prádla a oděvů a navrhnout způsob opravy | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Vyplnit zakázkový list pro opravy a úpravy prádla a oděvů | Písemně |
| c) Označit poškozená místa resp. místa určená k úpravě a expedovat | Praktické předvedení |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Balení a uskladnění čistého prádla a oděvů v meziskladu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|----------------------|
| a) Stanovit vhodný způsob balení čistého prádla a oděvů | Praktické předvedení |
| b) Třídít prádlo a oděvy k expedici podle zakázkových listů | Praktické předvedení |
| c) Obsluhovat elektronická značkovací a čtecí zařízení | Praktické předvedení |
| d) Obsluhovat balicí stroj, zabalit prádlo nebo oděvy | Praktické předvedení |
| e) Vyplnit zakázkový list a expedovat do meziskladu čistého prádla a oděvů | Praktické předvedení |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Expedice čistého prádla a oděvů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|----------------------|
| a) Dodržovat správný tok čistého prádla a oděvů z prádelny k zákazníkovi | Praktické předvedení |
| b) Vyplnit zakázkový list | Písemně |
| c) Obsluhovat elektronická značkovací a čtecí zařízení | Praktické předvedení |
| d) Odevzdat prádlo a oděvy k expedici | Praktické předvedení |
| e) Obsluhovat elektronické registrační zařízení pro registraci zakázek a tržeb | Praktické předvedení |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--|
| a) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů elektrickým proudem | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s elektrickými stroji a zařízeními | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| c) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů popálením nebo opařením | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| d) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s tepelnými stroji zařízeními | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| e) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů souvisejících s nebezpečnými chemickými látkami | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| f) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s nebezpečnými chemickými látkami | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| g) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik požáru | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| h) Dodržovat zásady požární prevence a postup činností při vzniku požáru | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| i) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik ostatních úrazů (např. úrazy pohyblivými se částmi strojů, pádem z výšky apod.) | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| j) Dodržovat zásady bezpečnosti práce pro předcházení vzniku ostatních úrazů | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění hygienicko-sanitační činnosti v prádelenských provozech a dodržování hygienických předpisů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--|
| a) Dodržovat hygienické předpisy v kritických místech prádelenského provozu | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| b) Dodržovat hygienické předpisy a zásady osobní hygieny | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| c) Provádět sanitaci provozu, strojů a zařízení | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| d) Dodržovat zásady práce s nemocničním prádlem a oděvy | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| e) Dodržovat zásady práce s hotelovým prádlem a oděvy | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |
| f) Dodržovat zásady ochrany zdraví při práci | Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba stanoví, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy. Dále stanoví, které pomůcky uchazeč při zkoušce nesmí používat.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO).

Ověřování by mělo být pokud možno spojeno v navazující činnosti vedoucí k úplnému zhotovení služby praní a čištění prádla a oděvů nebo pronajímání prádla. Konkrétní skladbu zakázky určí zkoušející.

Uchazeč bude vyzván, aby v případě slovního zdůvodnění stručně vysvětlil definici pojmu, jeho uplatnění v praxi, podmínky a příklady použitého technologického procesu. Při ověřování způsobilostí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet k dodržování hygienických pravidel a zásad vedoucích k naplňování podmínky bezpečnosti práce v prádelnách a čistírnách oděvů a prádla. Dále je třeba posuzovat hospodárné využívání zdrojů energie, vody a chemických přípravků, dodržování ekologických principů při provádění služby, bezpečné provádění všech úkonů a časové zvládnutí jednotlivých operací.

Při hodnocení způsobu zhotovení služby bude provedeno výsledné hodnocení vizuálně i sensoricky, bude provedena obvyklá kontrola kvality vyprání nebo vyčištění, příp. odstranění skvrn. Předmětem hodnocení bude i kreativita, manuální zručnost uchazeče a důraz bude kladen na bezpečnost práce a úsporu použitých prostředků.

Výsledné hodnocení

Zkoušení uchazeče provádí jeden zkoušející. Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do klasifikačního zápisu o zkoušce. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „vyhověl“ nebo „nevyhověl“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Návrh na výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč vyhověl pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč pro některou kompetenci nevyhověl.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou nebo před jedním autorizovaným zástupcem.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba musí mít nejméně střední vzdělání s maturitní zkouškou a současně musí splňovat jednu z následujících variant požadavků:

Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání chemik prádelen a čistíren + střední vzdělání s maturitní zkouškou (v jiném oboru vzdělání) a alespoň 10 let praxe jako osoba odpovědná v oblasti praní a chemického čištění oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Vysokoškolské vzdělání se zaměřením textilním, oděvním, chemickým, strojírenským, elektrotechnickým nebo ekonomickým + alespoň 5 let praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti praní a chemické čištění oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, která nemá odbornou kvalifikaci podle příslušných ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) a přípravu zaměřenou na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

- Autorizovaná osoba musí mít základní dovednosti práce s počítačem a s internetem (stačí doložit čestné prohlášení).

- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC, tisku jednotného osvědčení a zaslání s vyhodnocením elektronickou poštou (stačí doložit čestné prohlášení).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici provozovnu prádelny vybavenou na patřičné úrovni, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

prádelna zajišťující pravidelný svaz zakázek od zákazníků vlastními nebo smluvními dopravními prostředky provoz, který eviduje zakázky také elektronickou formou

provoz vybavený pracími stroji – wash-extraktory, jakož i pracími stroji pro kontinuální praní a velkokapacitní odvodňování a sušení prádla

provoz vybavený technologií pro žehlení tvarového a rovného prádla: válcovými žehlicími stroji, tunelfinišery, žehlicími lisy, napařovacími figurínami, skladači a stohovači

provoz vybavený elektronickým řízením dávkování pracích prostředků a elektronickým systémem sledování toku zakázek prádelnou

K žádosti o autorizaci žadatel přiloží seznam svého materiálně technického vybavení pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně technické vybavení jiné organizace, přiloží k žádosti o autorizaci smlouvu o jeho využívání nebo pronájmu, která bude uzavřena nejméně na dobu pěti let.

Doba přípravy na zkoušku

Celková délka přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 15 minut.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková délka trvání vlastní zkoušky bez přestávek je 13 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být podle zadaných úkolů rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard byl zpracován ve spolupráci se Sektorovou radou textilního a oděvního průmyslu a zástupci následujících institucí:

Asociace prádelen a čistíren ČR

Textilní zkušební ústav Brno

Hospodářskou komorou ČR

Národní ústav odborného vzdělávání